Samling af Afgørelser

RETTENS KENDELSE (Femte Afdeling)

13. september 2017*

[Tekst berigtiget ved kendelse af 27. oktober 2017]

»Annullationssøgsmål – EFRU – nedsættelse af finansiel støtte – Interreg II-programmet/C »Oversvømmelser Rhinen-Meuse« – manglende overholdelse af fristen for vedtagelse af en afgørelse – tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter – åbenbart, at sagen skal tages til følge«

I sag T-119/10,

Kongeriget Nederlandene først ved Y. de Vries, J. Langer og C. Wissels, derefter ved J. Langer, M. Bulterman og B. Koopman, som befuldmægtigede,

sagsøger,

støttet af:

Kongeriget Belgien først ved M. Jacobs og T. Materne, derefter ved M. Jacobs og J.-C. Halleux, som befuldmægtigede,

og af

Den Franske Republik først ved G. de Bergues og B. Messmer, derefter ved J. Bousin og D. Colas, som befuldmægtigede,

intervenienter,

mod

[Som berigtiget ved kendelse af 27. oktober] **Europa-Kommissionen** ved W. Roels og A. Steiblytė, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående et søgsmål anlagt i henhold til artikel 263 TEUF med påstand om annullation af Kommissionens beslutning K(2009) 10712 af 23. december 2009 om nedsættelse af den finansielle støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) til Interreg II-programmet/C »Oversvømmelser Rhinen-Meuse«, som var tildelt Kongeriget Belgien, Forbundsrepublikken Tyskland, Storhertugdømmet Luxembourg og Kongeriget Nederlandene i medfør af Kommissionens beslutning K(97) 3742 af 18. december 1997 (EFRU nr. 970010008),

har

* Processprog: nederlandsk.

RETTEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, D. Gratsias, og dommerne I. Labucka (refererende dommer) og I. Ulloa Rubio,

justitssekretær: E. Coulon,

afsagt følgende

Kendelse

Retsforskrifter

1 For programmeringsperioderne 1989-1993 og 1994-1999 var reglerne for strukturfondene (bl.a. vedrørende mål, programmering, betalinger, forvaltning og kontrol samt finansielle korrektioner) fastsat i bl.a. Rådets forordning (EØF) nr. 2052/88 af 24. juni 1988 om strukturfondenes opgaver og effektivitet samt om samordningen af deres interventioner indbyrdes såvel som med interventionerne fra Den Europæiske Investeringsbank og de øvrige eksisterende finansielle instrumenter (EFT 1988, L 185, s. 9), som bl.a. blev ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2081/93 af 20. juli 1993 (EFT 1993, L 193, s. 5), og i Rådets forordning (EØF) nr. 4253/88 af 19. december 1988 om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EØF) nr. 2052/88 for så vidt angår samordningen af de forskellige strukturfondes interventioner indbyrdes såvel som med interventionerne fra Den Europæiske Investeringsbank og de øvrige eksisterende finansielle instrumenter (EFT 1988, L 374, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2082/93 af 20. juli 1993 (EFT 1993, L 193, s. 20).

2 Artikel 24 i forordning nr. 4253/88 har følgende ordlyd:

»1. Hvis gennemførelsen af en aktion eller foranstaltning hverken synes at berettige, at der ydes en del af eller hele den bevilgede finansielle støtte, foretager Kommissionen en passende undersøgelse af sagen inden for rammerne af partnerskabet og anmoder bl.a. medlemsstaten eller de myndigheder, som denne har udpeget til iværksættelsen af aktionen, om at fremsætte deres bemærkninger inden for en given frist.

2. Efter denne undersøgelse kan Kommissionen nedsætte eller suspendere støtten for aktionen eller den berørte foranstaltning, hvis undersøgelsen bekræfter en uregelmæssighed eller en betydelig ændring, der berører aktionens eller foranstaltningens art eller gennemførelsesvilkår, og som ikke har været forelagt Kommissionen til godkendelse.

[…]«

3 Forordning nr. 2052/88 og nr. 4253/88 blev med virkning fra den 1. januar 2000 erstattet af Rådets forordning nr. 1260/1999 af 21. juni 1999 om vedtagelse af generelle bestemmelser for strukturfondene (EFT 1999, L 161, s. 1).

4 I henhold til artikel 52, stk. 1, i forordning nr. 1260/1999 er denne forordning ikke til hinder for, at en intervention, som Rådet eller Kommissionen har godkendt på grundlag af forordning nr. 2052/88 og nr. 4253/88 og på grundlag af enhver anden retsforskrift, der gælder for denne intervention den 31. december 1999, videreføres eller ændres, herunder ophæves helt eller delvis.

5 Forordning nr. 1260/99 blev ophævet ved Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 af 11. juli 2006 om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden (EUT 2006, L 210, s. 25).

6 Artikel 100 i forordning nr. 1083/2006 med overskriften »Procedure« har følgende ordlyd:

»1. Før Kommissionen træffer beslutning om finansiel korrektion, indleder den proceduren ved at meddele medlemsstaten sine foreløbige konklusioner og anmode den om at fremsætte sine bemærkninger inden to måneder.

Hvis Kommissionen foreslår en finansiel korrektion på grundlag af en ekstrapolation eller til en fast sats, skal medlemsstaten have mulighed for via en gennemgang af de pågældende dokumenter at påvise, at uregelmæssighedens faktiske omfang var mindre end det, der fremgår af Kommissionens vurdering. Medlemsstaten kan i forståelse med Kommissionen begrænse denne gennemgang til kun at omfatte en passende andel eller stikprøver af de pågældende dokumenter. Medmindre det drejer sig om behørigt begrundede tilfælde, må den tid, der anvendes til denne gennemgang, ikke overstige en yderligere periode på to måneder efter den i første afsnit nævnte periode på to måneder.

2. Kommissionen tager hensyn til alle beviser, som medlemsstaten forelægger inden for fristerne i stk. 1.

3. Hvis medlemsstaten ikke godtager Kommissionens foreløbige konklusioner, indbyder Kommissionen medlemsstaten til en høring, hvor begge parter i samarbejde på basis af partnerskabet bestræber sig på at nå til enighed om bemærkningerne og de konklusioner, der skal drages deraf.

4. Hvis der opnås enighed, kan medlemsstaten genanvende de pågældende fællesskabsmidler i overensstemmelse med artikel 98, stk. 2, andet afsnit.

5. Hvis der ikke er opnået enighed, træffer Kommissionen beslutning om den finansielle korrektion inden seks måneder efter høringsdatoen under hensyn til alle de oplysninger og bemærkninger, der er fremkommet under proceduren. Hvis der ikke finder nogen høring sted, begynder fristen på seks måneder to måneder efter modtagelsen af Kommissionen indbydelse.«

7 Artikel 105, stk. 1, i forordning nr. 1083/2006 med overskriften »Overgangsbestemmelser« har følgende ordlyd:

»Denne forordning er ikke til hinder for videreførelse eller ændring, herunder hel eller delvis ophævelse, af en intervention, der medfinansieres af strukturfondene, eller af et projekt, der medfinansieres af Samhørighedsfonden, og som Kommissionen har godkendt på grundlag af forordning (EØF) nr. 2052/88 […], (EØF) nr. 4253/88 […], (EF) nr. 1164/94 […] og (EF) nr. 1260/1999 eller enhver anden lovgivning, der gælder for denne intervention den 31. december 2006, og som derfor finder anvendelse på interventionen eller projekterne indtil deres afslutning.«

8 Artikel 108 i forordning nr. 1083/2006 med overskriften »Ikrafttræden« har følgende ordlyd:

»Denne forordning træder i kraft på dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Bestemmelserne i artikel 1-16, 25-28, 32-40, 47-49, 52-54, 56, 58-62, 69-74, 103-105 og 108 anvendes fra datoen for denne forordnings ikrafttræden alene for programmer i perioden 2007-2013. De øvrige bestemmelser anvendes fra den 1. januar 2007.«

9 Forordning nr. 1083/2006 blev ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EUT 2013, L 347, s. 320, berigtiget i EUT L 200, af 26.7.2016, s. 140).

10 Vedrørende finansielle korrektioner har artikel 145 i forordning nr. 1303/2013 følgende ordlyd:

»1. Før Kommissionen træffer afgørelse om finansiel korrektion, indleder den proceduren ved at meddele medlemsstaten de foreløbige konklusioner af sin undersøgelse og anmode den om at fremsætte sine bemærkninger inden to måneder.

2. Hvis Kommissionen foreslår en finansiel korrektion på grundlag af en ekstrapolation eller til en fast takst, skal medlemsstaten have mulighed for via en gennemgang af de pågældende dokumenter at påvise, at uregelmæssighedens faktiske omfang er mindre end det, der fremgår af Kommissionens vurdering. Medlemsstaten kan i forståelse med Kommissionen begrænse denne gennemgang til kun at omfatte en passende andel eller stikprøver af de pågældende dokumenter. Medmindre det drejer sig om behørigt begrundede tilfælde, må den tid, der anvendes til denne gennemgang, ikke overstige en yderligere periode på to måneder efter den i stk. 1 nævnte periode på to måneder.

3. Kommissionen tager hensyn til alle beviser, som medlemsstaten forelægger inden for fristerne i stk. 1 og 2.

4. Hvis medlemsstaten ikke godtager Kommissionens foreløbige konklusioner, indbyder Kommissionen medlemsstaten til en høring for at sikre, at alle relevante oplysninger og bemærkninger foreligger som grundlag for Kommissionens konklusioner om anvendelsen af den finansielle korrektion.

5. I tilfælde af enighed, og med forbehold af stk. 7 i nærværende artikel, kan medlemsstaten genanvende de pågældende midler eller [Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF)] i overensstemmelse med artikel 143, stk. 3.

6. For at anvende finansielle korrektioner træffer Kommissionen en afgørelse i form af gennemførelsesretsakter senest seks måneder efter høringsdatoen eller efter datoen for modtagelse af supplerende oplysninger, når medlemsstaten indvilliger i at fremlægge sådanne yderligere oplysninger efter høringen. Kommissionen tager hensyn til alle de oplysninger og bemærkninger, der er fremkommet under proceduren. Hvis der ikke finder nogen høring sted, begynder fristen på seks måneder to måneder efter modtagelsen af Kommissionens indbydelse til høringen.

7. Hvis Kommissionen, under udførelse af sine opgaver i henhold til artikel 75, eller Den Europæiske Revisionsret konstaterer uregelmæssigheder, der viser en alvorlig mangel i forvaltnings- og kontrolsystemernes effektive funktionsmåde, skal den deraf følgende finansielle korrektion reducere støtten fra fondene eller EHFF til det operationelle program.

Første afsnit finder ikke anvendelse i tilfælde af en alvorlig mangel i forvaltnings- og kontrolsystemets effektive funktionsmåde, som inden den dato, hvor den blev opdaget af Kommissionen eller Den Europæiske Revisionsret:

a) var blevet identificeret i forvaltningserklæringen, den årlige kontrolrapport eller revisionserklæringen forelagt Kommissionen i overensstemmelse med artikel 59, stk. 5, i finansforordningen, eller i andre revisionsberetninger fra revisionsmyndigheden, der er forelagt Kommissionen, og de relevante foranstaltninger er truffet, eller

b) havde været genstand for passende afhjælpende foranstaltninger truffet af medlemsstaten.

Vurderingen af alvorlige mangler i forvaltnings- og kontrolsystemernes effektive funktionsmåde baseres på gældende lovgivning på tidspunktet for forelæggelsen af de relevante forvaltningserklæringer, årlige kontrolrapporter og revisionserklæringer.

Når der træffes afgørelse om en finansiel korrektion, skal Kommissionen:

a) respektere proportionalitetsprincippet ved at tage hensyn til arten og betydningen af den alvorlige mangel i et forvaltnings- og kontrolsystems effektive funktionsmåde samt dens finansielle virkninger for EU-budgettet

b) med henblik på anvendelse af en fast takst eller ekstrapoleret finansiel korrektion udelukke uregelmæssige udgifter, der tidligere er konstateret af den medlemsstat, hvis regnskaber er blevet tilpasset i overensstemmelse med artikel 139, stk. 10, samt udgifter, der er underlagt en igangværende vurdering med hensyn til lovlighed og formel rigtighed, jf. artikel 137, stk. 2

c) i forbindelse med vurderingen af den resterende risiko for EU-budgettet tage hensyn til en fast takst eller ekstrapolerede korrektioner, der anvendes på medlemsstatens udgifter, for andre alvorlige mangler, som medlemsstaten har konstateret.

8. De fondsspecifikke regler for EHFF kan fastsætte supplerende bestemmelser for finansielle korrektioner som omhandlet i artikel 144, stk. 7.«

11 Artikel 152 i forordning nr. 1303/2013 har følgende ordlyd:

»1. Denne forordning berører hverken fortsættelse eller ændring, herunder hel eller delvis annullering, af støtte, som Kommissionen har godkendt på grundlag af forordning (EF) nr. 1083/2006 eller anden lovgivning, der gælder for denne støtte pr. 31. december 2013, og som derfor fortsat gælder for denne støtte eller de pågældende operationer indtil deres afslutning. I dette stykke dækker støtte operationelle programmer og store projekter.

2. Ansøgninger om støtte, der er indgivet eller godkendt i henhold til forordning (EF) nr. 1083/2006, er fortsat gyldige.

3. Hvis en medlemsstat gør brug af den i artikel 123, stk. 3, nævnte mulighed, kan den anmode Kommissionen om, at forvaltningsmyndigheden skal varetage attesteringsmyndighedens funktioner, uanset artikel 59, stk. 1, litra b), i forordning (EF) nr. 1083/2006, for så vidt angår de tilhørende operationelle programmer, der gennemføres på grundlag af forordning (EF) nr. 1083/2006. Anmodningen ledsages af en vurdering foretaget af revisionsmyndigheden. Hvis Kommissionen på grundlag af de oplysninger, som revisionsmyndigheden har forelagt den, og dens egne analyser, er overbevist om, at forvaltnings- og kontrolsystemerne vedrørende disse operationelle programmer fungerer effektivt, og at deres funktion ikke vil blive negativt berørt af, at forvaltningsmyndigheden udfører attesteringsmyndighedens funktioner, meddeler den medlemsstaterne sit samtykke senest to måneder efter modtagelsen af anmodningen.«

12 Artikel 153 i forordning nr. 1303/2013 har følgende ordlyd:

»1. Med forbehold af de i artikel 152 omhandlede bestemmelser ophæves forordning (EF) nr. 1083/2006 med virkning fra den 1. januar 2014.

2. Henvisninger til den ophævede forordning betragtes som henvisninger til nærværende forordning og læses i overensstemmelse med sammenligningstabellen i bilag XIV.«

13 Artikel 154 i forordning nr. 1303/2013 bestemmer:

»Denne forordning træder i kraft på dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 20-24, artikel 29, stk. 3, artikel 38, stk. 1, litra a), artikel 58, 60, 76-92, 118, 120, 121 og 129-147 finder anvendelse fra den 1. januar 2014.

Artikel 39, stk. 2, syvende afsnit, andet punktum, og artikel 76, stk. 5, finder anvendelse fra den dato, hvor ændringerne til finansforordningen vedrørende frigørelse af bevillinger træder i kraft.«

Tvistens baggrund

14 Ved beslutning K(97) 3742 af 18. december 1997 godkendte Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber det samlede programmeringsdokument vedrørende tildeling af støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) til et operationelt program inden for rammerne af EF-initiativprogrammet Interreg II/C til områder under mål nr. 1, nr. 2 og nr. 5b) samt andre områder i Kongeriget Belgien, Forbundsrepublikken Tyskland, Den Franske Republik, Storhertugdømmet Luxembourg og Kongeriget Nederlandene med fastsættelse af et maksimumsbeløb for EFRU på 137 118 000 EUR.

15 Med Kommissionens beslutning K(2000) 300 af 25. februar 2000 blev dette loft forhøjet til 141 077 000 EUR.

16 Ved skrivelse af 21. marts 2003 indgav de nederlandske myndigheder deres anmodning om endelig betaling.

17 Mellem juni 2004 og juni 2005 foretog Kommissionen flere kontrolbesøg i forbindelse med sin afsluttende revision af de programmer, der blev medfinansieret af EFRU i løbet af programmeringsperioden 1994-1999.

18 Ved skrivelse af 7. september 2005 og 24. januar 2006 fremlagde Kommissionen sin revisionsrapport. Den nederlandske version blev fremsendt til de nederlandske myndigheder den 7. februar 2006 og påviste visse uregelmæssigheder.

19 De nederlandske myndigheder fremsatte deres bemærkninger til revisionsrapporten og forelagde nye oplysninger.

20 Ved skrivelse af 14. maj 2008 forelagde Kommissionen den endelige revisionsrapport for de nederlandske myndigheder i henhold til artikel 24 i forordning nr. 4253/88. Den nederlandske version blev fremsendt til dem den 15. september 2008.

21 Efter en høring, der blev afholdt den 23. februar 2009, fremlagde de nederlandske myndigheder nye oplysninger.

22 Ved beslutning K(2009) 10712 af 23. december 2009 om nedsættelse af den finansielle støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) til Interreg II-programmet/C »Oversvømmelser Rhinen-Meuse«, som var tildelt Kongeriget Belgien, Forbundsrepublikken Tyskland, Storhertugdømmet Luxembourg og Kongeriget Nederlandene i medfør af Kommissionens beslutning K(97) 3742 af 18. december 1997 (EFRU nr. 970010008), nedsatte Kommissionen den samlede støtte fra EFRU med 7 066 643 EUR (herefter »den anfægtede beslutning«).

Retsforhandlinger og parternes påstande

23 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 5. marts 2010 har Kongeriget Nederlandene anlagt denne sag.

24 Den 11. august 2010 adspurgte Retten parterne om en eventuel udsættelse af sagens behandling, enten på udløbet af fristerne for appel af Rettens dom i sag T-265/08, Tyskland mod Kommissionen, og i sag T-270/08, Tyskland mod Kommissionen, hvorved disse afgørelser bliver endelige, eller på afsigelse af Domstolens afgørelser af de appelsager, som måtte blive iværksat til prøvelse af Rettens afgørelser i de nævnte sager.

25 Ved kendelse af 13. september 2010 besluttede formanden for Rettens Fjerde Afdeling at udsætte sagens behandling enten på udløbet af fristerne for appel af Rettens dom i sag T-265/08, Tyskland mod Kommissionen, og i sag T-270/08, Tyskland mod Kommissionen, hvorved disse afgørelser bliver endelige, eller på afsigelse af Domstolens afgørelser af de appelsager, som måtte blive iværksat til prøvelse af Rettens afgørelser i de nævnte sager.

26 Den 24. juni 2015 afsagde Domstolen dom Tyskland mod Kommissionen (C-549/12 P og C-54/13 P, herefter »dommen i appelsagen«, EU:C:2015:412), hvorved Domstolen annullerede de pågældende beslutninger om finansiel korrektion i disse sager vedrørende finansieringsprogrammer før 2000, idet den af egen drift tog stilling til Kommissionens tilsidesættelse af fristen på seks måneder i henhold til artikel 100, stk. 5, i forordning nr. 1083/2006.

27 Ved dommen i appelsagen blev dom af 19. september 2012, Tyskland mod Kommissionen (T-265/08, EU:T:2012:434), og af 21. november 2012, Tyskland mod Kommissionen (T-270/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:612), ligeledes ophævet, for så vidt som Retten havde frifundet Kommissionen i de af Forbundsrepublikken Tyskland anlagte søgsmål.

28 Den 2. juli 2015 opfordrede Retten parterne til at fremsætte deres bemærkninger vedrørende betydningen for den foreliggende sag af dommen i appelsagen.

29 Den 13. og 15. juli 2015 fremsatte henholdsvis Kongeriget Nederlandene og Kommissionen deres bemærkninger.

30 I sine bemærkninger gjorde Kongeriget Nederlandene gældende, at den anfægtede beslutning skal annulleres, eftersom Kommissionen har tilsidesat fristen på seks måneder i henhold til artikel 100, stk. 5, i forordning nr. 1083/2006.

31 Kommissionen har for sin del henledt Rettens opmærksomhed på de appeller, der var iværksat til prøvelse af dom af 20. januar 2015, Spanien mod Kommissionen (T-111/12, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:28), og af 20. januar 2015, Spanien mod Kommissionen (T-109/12, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:29), hvorved Retten havde annulleret de pågældende finansielle korrektioner vedrørende finansieringsprogrammer før 2000 som følge af Kommissionens tilsidesættelse af fristen på seks måneder i henhold til artikel 100, stk. 5, i forordning nr. 1083/2006.

32 Ved processkrifter indleveret til Rettens Justitskontor henholdsvis den 20. maj 2015 og den 28. maj 2015 fremsatte Kongeriget Belgien og Den Franske Republik begæring om at måtte intervenere i den foreliggende sag til støtte for Kongeriget Nederlandenes påstande. Ved afgørelse af 4. august 2015 tillod formanden for Rettens Fjerde Afdeling disse interventioner.

33 Kongeriget Belgien og Den Franske Republik har indgivet deres indlæg, og parterne i hovedsagen har fremsat deres bemærkninger hertil inden for de fastsatte frister.

34 Den 16. december 2015 opfordrede Retten parterne til at fremsætte deres bemærkninger vedrørende betydningen for den foreliggende sag – med henblik på en eventuel udsættelse – af de appelsager, Kommissionen havde anlagt til prøvelse af dom af 20. januar 2015, Spanien mod Kommissionen (T-111/12, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:28), af 20. januar 2015, Spanien mod Kommissionen (T-109/12, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:29), og af 15. juli 2015, Portugal mod Kommissionen (T-314/13, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:493).

35 Ved skrivelse af 22. december 2015 og af 4. januar 2016 har henholdsvis Kommissionen og Kongeriget Nederlandene anført, at de ikke vil gøre indsigelse mod udsættelsen af den foreliggende sag på Domstolens afgørelse i sagerne C-139/15 P og C-140/15 P, Kommissionen mod Spanien, og sag C-495/15 P, Kommissionen mod Portugal.

36 Ved afgørelse af 12. januar 2016 besluttede formanden for Rettens Fjerde Afdeling at udsætte behandlingen af den foreliggende sag på Domstolens afgørelse i sagerne C-139/15 P og C-140/15 P, Kommissionen mod Spanien, og sag C-495/15 P, Kommissionen mod Portugal.

37 Ved dom af 21. september 2016, Kommissionen mod Spanien (C-139/15 P, EU:C:2016:707), og af 21. september 2016, Kommissionen mod Spanien (C-140/15 P, EU:C:2016:708), forkastede Domstolen appellerne iværksat til prøvelse af dom af 20. januar 2015, Spanien mod Kommissionen (T-111/12, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:28), og af 20. januar 2015, Spanien mod Kommissionen (T-109/12, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:29).

38 Da sammensætningen af Rettens afdelinger er blevet ændret, er den refererende dommer blevet tilknyttet Femte Afdeling, hvorfor sagen er blevet henvist til denne afdeling.

39 Ved skrivelse af 27. oktober 2016 indgav Kongeriget Nederlandene en anmodning til Retten om genoptagelse af sagens behandling, hvori det gentog sin holdning som fremsat i skrivelse af 13. juli 2015 og opfordrede Retten til at basere sin afgørelse i denne sag på artikel 132 i Rettens procesreglement.

40 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 10. november 2016, Kommissionen mod Portugal (C-495/15 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:907), blev sag C-495/15 P slettet fra Domstolens register som følge af, at Kommissionen havde hævet sagen.

41 Den 11. november 2016 meddelte Kommissionen Retten, at den ikke havde nogen indvendinger mod genoptagelsen af sagens behandling.

42 Ved afgørelse af 1. december 2016 underrettede formanden for Rettens Femte Afdeling parterne om, at sagen ville blive genoptaget.

43 Den 20. december 2016 opfordrede Retten parterne til at indgive deres bemærkninger om betydningen for den foreliggende sag af dom af 21. september 2016, Kommissionen mod Spanien (C-139/15 P, EU:C:2016:707), og af 21. september 2016, Kommissionen mod Spanien (C-140/15 P, EU:C:2016:708).

44 Ved skrivelse af 22. december 2016 gjorde Kommissionen i forbindelse med sine bemærkninger gældende, at Retten rådede over alle de oplysninger, der var nødvendige for at træffe afgørelse i den foreliggende sag.

45 Ved skrivelse indgivet samme dag meddelte Kongeriget Nederlandene Retten dels, at det ikke ønskede at afgive mundtlige indlæg i et retsmøde, dels opfordrede det igen Retten til at basere sin afgørelse i denne sag på procesreglementets artikel 132, idet det konstaterede, at Kommissionen ikke havde overholdt fristen på seks måneder, jf. artikel 100, stk. 5, i forordning nr. 1083/2006.

46 Ved skrivelser af 5. og af 9. januar 2017 anførte Kongeriget Belgien og Den Franske Republik, at de også fandt, at Kommissionen ikke havde overholdt den foreskrevne frist, og at den anfægtede beslutning derfor på dette grundlag skulle annulleres.

47 Den 10. marts 2017 opfordrede Retten parterne til at fremsætte deres bemærkninger til, at Retten i henhold til procesreglementets artikel 132 havde taget et anbringende om Kommissionens tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter under påkendelse af egen drift.

48 Den 21. marts 2017 fremlagde Kongeriget Nederlandene og Kommissionen deres bemærkninger.

49 Kommissionen gjorde gældende, at Retten ved kendelse kunne fastslå, at sagen åbenbart skal tages til følge i medfør af procesreglementets artikel 132. Kongeriget Nederlandene gjorde også gældende, at Retten kunne træffe afgørelse ved kendelse i medfør af procesreglementets artikel 132 for at fastslå, at sagen åbenbart skal tages til følge.

50 Samme dag gjorde Kongeriget Belgien gældende, at Retten af egen drift skulle tage anbringendet om Kommissionens tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter under påkendelse.

51 Den 22. marts 2017 fremlagde Den Franske Republik sine bemærkninger og gjorde gældende, at Retten i dette tilfælde kunne basere sig på procesreglementets artikel 132 og ved kendelse fastslå, at sagen åbenbart skal tages til følge.

52 Kongeriget Nederlandene har støttet af Kongeriget Belgien og Den Franske Republik nedlagt følgende påstande:

– Den anfægtede beslutning annulleres.

– Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

53 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

– Frifindelse.

– Kongeriget Nederlandene tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

54 Indledningsvis bør Kongeriget Nederlandenes påstande anses for at vedrøre annullation af den anfægtede beslutning, i det omfang den vedrører Kongeriget Nederlandene, for så vidt som de anbringender, der er fremført af Kongeriget Nederlandene, omhandler dets egen situation.

55 Har Domstolen eller Retten allerede truffet afgørelse om et eller flere retlige spørgsmål, der er identiske med dem, der opstår som følge af sagens anbringender, og fastslår Retten, at de faktiske omstændigheder kan lægges til grund, kan Retten i henhold til procesreglementets artikel 132 efter afslutningen af retsforhandlingernes skriftlige del, efter at have hørt parterne, ved begrundet kendelse og med henvisning til den relevante retspraksis fastslå, at sagen åbenbart skal tages til følge.

56 Retten er i den foreliggende sag af den opfattelse, at betingelserne for anvendelse af procesreglementets artikel 132 er opfyldt, og den har derfor besluttet at træffe afgørelse uden at fortsætte retsforhandlingerne.

57 For det første har Kongeriget Nederlandene, støttet af Kongeriget Belgien og Den Franske Republik, gjort gældende, at den anfægtede beslutning skulle annulleres, eftersom den blev truffet efter udløbet af fristen på seks måneder, som er fastsat i artikel 100, stk. 5, i forordning nr. 1083/2006.

58 Kommissionen har indledningsvis gjort gældende, at forordning nr. 1083/2006 ikke udgør det relevante retsgrundlag for at vurdere, hvilke procedureregler der finder anvendelse på beslutninger om finansiel korrektion for programmer før perioden 2007-2013.

59 Kommissionen har gjort gældende, at den relevante forordning med henblik på at vurdere, om de væsentlige formforskrifter er overholdt i den foreliggende sag, er forordning nr. 4253/88, hvis artikel 24 ikke fastsætter nogen frist for vedtagelse af en beslutning om finansiel korrektion.

60 I tilfælde af, at forordning nr. 1083/2006 finder anvendelse på den foreliggende sag, har Kommissionen hernæst præciseret, at de i nævnte forordnings artikel 100, stk. 5, fastsatte frister kun vedrører de programmer, som er iværksat efter den 1. januar 2007, og ikke kan anvendes på programmer før efter denne dato.

61 Kommissionen har tilføjet, at det fremgår af artikel 105 i forordning nr. 1083/2006, at medfinansierede projekter, som er godkendt efter en tidligere ordning, fortsat er omfattet af denne ordning, indtil de afsluttes.

62 Ifølge Kommissionen udgør procedurereglerne endvidere et hele, der ikke kan adskilles fra de materielle regler, og de frister, som er fastsat i artikel 100, stk. 5, i forordning nr. 1083/2006, kan ikke anvendes med tilbagevirkende kraft.

63 I denne henseende skal det bemærkes, at Kongeriget Nederlandene ikke i stævningen har fremført et anbringende om tilsidesættelse af artikel 100, stk. 5, i forordning nr. 1083/2006, men i forbindelse med sine bemærkninger vedrørende betydningen for den foreliggende sag af dommen i appelsagen, således at dette anbringende skal betragtes som et nyt anbringende.

64 Uanset om et sådant anbringende kan antages til behandling, bør det imidlertid bemærkes, at den manglende overholdelse af procedureregler vedrørende vedtagelse af en bebyrdende retsakt ifølge retspraksis udgør en tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter, som Unionens retsinstanser kan behandle af egen drift (jf. dom af 4.9.2014, Spanien mod Kommissionen, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, præmis 103 og den deri nævnte retspraksis, og af 4.9.2014, Spanien mod Kommissionen, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, præmis 103 og den deri nævnte retspraksis).

65 Det bemærkes i denne henseende, at det følger af fast retspraksis, at bortset fra særlige tilfælde, såsom dem, der er nævnt i Unionens retsinstansers procesreglementer, kan Unionens retsinstanser ikke støtte deres afgørelse på et retligt anbringende, som rejses af egen drift, selv om det er et anbringende, der angår grundlæggende retsprincipper, uden forinden at have opfordret parterne til at fremsætte deres bemærkninger om det pågældende anbringende (jf. dommen i appelsagen, præmis 93 og den deri nævnte retspraksis).

66 I den foreliggende sag har Retten for det første vedrørende spørgsmålet om, med hvilken frist en beslutning om finansiel korrektion skal træffes, udspurgt parterne i forbindelse med en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse, som den iværksatte efter afsigelsen af dommen i appelsagen, hvorved Domstolen annullerede de pågældende beslutninger om finansiel korrektion vedrørende finansieringsprogrammer før år 2000, idet den af egen drift behandlede Kommissionens tilsidesættelse af fristen på seks måneder i henhold til artikel 100, stk. 5, i forordning nr. 1083/2006.

67 For det andet har Retten iværksat endnu en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse efter dommen af 21. september 2016, Kommissionen mod Spanien (C-139/15 P, EU:C:2016:707), og af 21. september 2016, Kommissionen mod Spanien (C-140/15 P, EU:C:2016:708).

68 Det skal således fastlås, at parterne har kunnet fremsætte deres bemærkninger til anvendelsen af den i artikel 100, stk. 5, i forordning nr. 1083/2006 fastsatte frist.

69 Dernæst er det vigtigt i forbindelse med de retsforskrifter, der finder anvendelse i denne sag, at understrege, at forordning nr. 4253/88 blev ophævet med virkning fra den 1. januar 2000 ved forordning nr. 1260/1999. Sidstnævnte forordning blev ophævet med virkning fra den 1. januar 2007 ved forordning nr. 1083/2006, som blev ophævet ved forordning nr. 1303/2013 med virkning fra den 1. januar 2014.

70 På den ene side skal det således bemærkes, at forordning nr. 1303/2013 ikke kan finde anvendelse i den foreliggende sag, eftersom den anfægtede beslutning blev truffet i 2009.

71 På den anden side fremgår det vedrørende forordning nr. 1083/2006 af forordningens artikel 108, andet afsnit, at visse af bestemmelserne heri finder anvendelse på finansieringsprogrammer i perioden 2007-2013, men det forholder sig ikke desto mindre således, at sidstnævnte ligeledes bestemmer, at den nævnte forordnings artikel 100 om fastsættelse af procesfristerne finder anvendelse fra den 1. januar 2007 uden nærmere angivelse af, hvilken finansieringsperiode der er omfattet.

72 Det skal tilføjes, at artikel 100 i forordning nr. 1083/2006 ligeledes finder anvendelse på programmer før perioden 2007-2013 i overensstemmelse med princippet om, at procedureregler finder anvendelse, umiddelbart efter at de træder i kraft (dom af 4.9.2014, Spanien mod Kommissionen, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, præmis 98, af 4.9.2014, Spanien mod Kommissionen, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, præmis 98, af 22.10.2014, Spanien mod Kommissionen, C-429/13 P, EU:C:2014:2310, præmis 31, af 4.12.2014, Spanien mod Kommissionen, C-513/13 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2014:2412, præmis 48, og af 24.6.2015, Spanien mod Kommissionen, C-263/13 P, EU:C:2015:415, præmis 53. Jf. ligeledes i denne retning dommen i appelsagen, præmis 84).

73 Denne retspraksis er i øvrigt blevet bekræftet af dom af 21. september 2016, Kommissionen mod Spanien (C-139/15 P, EU:C:2016:707, præmis 89), og af 21. september 2016, Kommissionen mod Spanien (C-140/15 P, EU:C:2016:708, præmis 89), hvilket Kommissionen ikke har bestridt.

74 I den foreliggende sag forløb den administrative procedure, der førte til vedtagelsen af den anfægtede beslutning om ændring af den finansielle støtte til Kongeriget Nederlandene i finansieringsperioden 1994-1999, fra 2004 til 2009.

75 Med henblik på vedtagelse af den anfægtede beslutning måtte Kommissionen derfor overholde fristen på seks måneder i henhold til artikel 100, stk. 5, i forordning nr. 1083/2006.

76 I denne henseende skal det præciseres, at Kommissionen i henhold til denne bestemmelse skal træffe afgørelse om den finansielle korrektion senest seks måneder efter datoen for høringen af den berørte medlemsstats repræsentanter, i tilfælde af, at sidstnævnte ikke skulle godtage Kommissionens foreløbige konklusioner. Hvis der ikke finder nogen høring sted, begynder fristen på seks måneder to måneder efter modtagelsen af Kommissionens indbydelse.

77 Hvis medlemsstaten således ikke godtager Kommissionens foreløbige konklusioner, udgør Kommissionens afsendelse af en indbydelse til en høring eller om nødvendigt afholdelse af en høring udgangspunktet for beregning af fristen.

78 Dels fremgår det af sagsakterne i nærværende sag, at der blev afholdt en høring i Bruxelles (Belgien) den 23. februar 2009 mellem Kommissionen og repræsentanterne for Kongeriget Nederlandene.

79 Dels må det fastslås, at den anfægtede beslutning blev truffet den 23. december 2009, dvs. ti måneder efter høringen, hvilket Kommissionen ikke bestrider.

80 Dermed har Kommissionen ikke overholdt fristen på seks måneder, der er fastsat i artikel 100, stk. 5, i forordning nr. 1083/2006.

81 Som følge heraf må det fastslås, at sagen åbenbart skal tages til følge og den anfægtede beslutning annulleres, for så vidt som den finder anvendelse på Kongeriget Nederlandene.

Sagsomkostninger

82 Ifølge procesreglementets artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har tabt sagen, bør det pålægges denne at betale sagsomkostningerne i overensstemmelse med sagsøgerens påstand.

83 Kongeriget Belgien og Den Franske Republik bærer deres egne omkostninger i overensstemmelse med procesreglementets artikel 138, stk. 1.

På grundlag af disse præmisser

bestemmer:

RETTEN (Femte Afdeling):

1) Kommissionens beslutning K(2009) 10712 af 23. december 2009 om nedsættelse af den finansielle støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) til Interreg II-programmet/C »Oversvømmelser Rhinen-Meuse«, som var tildelt Kongeriget Belgien, Forbundsrepublikken Tyskland, Storhertugdømmet Luxembourg og Kongeriget Nederlandene i medfør af Kommissionens beslutning K(97) 3742 af 18. december 1997 (EFRU nr. 970010008), annulleres, for så vidt som den vedrører Kongeriget Nederlandene.

2) Europa-Kommissionen bærer sine egne omkostninger og betaler Kongeriget Nederlandenes omkostninger.

3) Kongeriget Belgien og Den Franske Republik bærer hver deres egne omkostninger.

Således bestemt i Luxembourg den 13. september 2017.

E. Coulon
Justitssekretær

D. Gratsias
Afdelingsformand